Ч. 108 Неділя 16 (28) мая 1899. Рік IX

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої".

Передплата у Львові в аґенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Староствах на провінциї:

на цілий рік зр.	2·40
на пів року „	1·20
на чверть року „	—·60
місячно . . „	—·20

Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:

на цілий рік зр.	5·40
на пів року „	2·70
на чверть року „	1·35
місячно . . „	—·45

Поодиноке число 3 кр.

Вісти політичні.

(Віденьска праса о угоді з Угорщиною. — Виїзд угорских міністрів з Відня. — Чутка о кризі і о можливости покликаня кабінету урядничого.—Бурливі сцени в італіяньскім парляменті).

Вся віденьска праса займае ся внутрішною ситуациею політичною і обговорює ухвалу екзекутивного комітету правиці. Fremdenblatt каже, що ніяке австрийске правительство не може згодити ся на формулку Селя, котра єсть користною лиш для Угорщини. Нема й сумніву, що парламент, коли би зібрав ся, уневажнив би одноголосно таку угоду заключену на основі §. 14. — N. fr. Presse знов доказуе, що з теперішної ситуациї нема виходу; зі взгляду на то, що формулка Селя єсть підставою компромісу заключеного на Угорщині, не позістане мабуть нічого иншого як лиш димісия ґрафа Туна.

Ціла справа угоди стоїть тепер так, що угорскі міністри виїхали вчера до Будапешту, щоби там порадити ся з політичними кругами а Сель верне завтра, в неділю і здасть Цісареви справи. Як тепер показуе ся, надія на поліпшене ситуациї обманула і криза лиш проволікає ся. В сій справі пишуть до N. W. Tagblatt: Сель думав, що буде міг позістати у Відни аж до рішеня Цісаря, хоч би длятого, що був певний, що єго формулка неможе бути нарушеною. Він, виїзджаючи до Відня, знав, що уступлене зі займаного ним становиска спонукало би єго подати ся до димісиї, та що так само в противнім случаю і єго австрийскі товариші мусїли би витягнути консеквенциї. Переговори були длятого чисто формальної натури, позаяк обі сторони рішили ся згори не уступити зі свого становища. Сель переконаний, що відступлене від єго формулки довело би на Угорщині до найтяжших парляментарних консеквенций, а на Угорщині оповідають, що Сель вже два рази в справах далеко меншої ваги подавав ся до димісиї, котрої однакож не принято. Як зачувати, Селеви поручено, щоби ще послідний раз застановив ся над тим, чи єсть можливий який вихід. Сель нарадить ся з проводирями ліберальної партиї над тим, чи взагалї суть можливі які концесиї. В угорских кругах гадають, що Сель буде мусів витревати на своїм становищи. Новій провізориї противить ся фракция Тіши.

Lid. Nov. доносять: Нема ніякого сумніву, що криза угодова закінчить ся димісиею та покличе кабінет урядничий, котрий переведе угоду Селя в дорозї октройованя при помочи §. 14 а відтак подасть ся до димісиї. Опісля прийде після погляду чя комбінациї тої ґазети кабінет правиці, котрому — як сподівають ся — теперішна більшість дасть абсолюторию за угоду. Чехи суть тому противні; тому то й не єсть виключене, що упадок ґр. Туна стане ся причиною, що парляментарна більшість розлетить ся.

В італіяньскім парляменті настали були вчера дуже бурливі сцени, коли розпочала ся дискусия над проґрамою правительства. Богато бесїдників критикувало дуже остро послідну кризу кабінетову. Опісля промавляв Кріспі і сказав, що він ніколи не був за походом до Масави, що справу сю дістав в спадщині по своїх попередниках. Серед великого крику заявив він, що ціла вина за катастрофу в Африці спадае лиш на ґен. Баратієнрі'го. Тогди настав в сали такий крик, що президент мусів перервати засїдане і казати опорожнити ґалерії. Коли засїдане відкрито на ново, Кріспі заповів, що предложить документи, котрі докажуть, що не правительство але Баратієрі винен. Социялїстичний посол Феррі сказав тогди, що вояки держали ся добре, лиш ґенерал утїк. В палаті зробив ся знов страшенний крик. Президент завізвав Феррі'го, щоби він відкликав ті слова, але Феррі не хотів. Президент міністрів Пеллю завізвав єго також до відкликаня, але Феррі знову відмовив. Остаточно зробив ся в палаті такий страшенний крик, що президент був змушений закрити засїдане.

Межи Американцями а Таґалями на Филипинах ведуть ся тепер переговори в справі заключеня мира на слїдуючих основах: Мек-Кінлї заіменуе для Филипинів ґенерал-ґубернатора, а Таґалї виберуть для него прибочну раду з тілько людий, з кілько схотять. Ґубернатор по вислуханю тої ради заіменуе міністрів з Американців і Таґалїв, а так само і окружних судиів. Вся адміністрация і судівництво лишить ся в руках Таґалїв.

---

2)

ВІКТОРИЯ.

Істория одної любови.

(З норвежского — Кнута Гамзуна).

(Дальше).

— Менї буде добре. О то не потребуєш журити ся. Бо ти ще не знаєш, яку я заслуженину дістану.

— Ні. А якуж ти заслуженину дістанеш?

— Половину царства; то одно.

— Ах, справді дістанеш тілько!

— А відтак дістану ще й царівну.

Вікторія стае.

— То чей не правда?

— Правда, він сам то казав.

Мовчане. Вікторія говорить тихо до себе:

— Як она може виглядати?

— О, можеш бути певна, що она красша як який небудь чоловік на сьвітї. Впрочім то можна наперед знати.

Вікторія цїлком прибита.

— А ти хочеш єї мати? — питає.

— Очевидно — відповідає — так певне буде. — Але що Вікторія справді зворушена, то він додае: — Але можлива річ, що я ще коли верну. Ще покажу ся коли на короткий час на земли.

— Але не приводи єї з собою, прошу тебе — благала. — По що єї тут?

— Ні, я можу й сам прийти.

— Обіцюєш менї то?

— Ах, то можу тобі обіцяти. Але що ти собі з того робиш! Я навіть не можу надіяти ся, аби ти собі що з того робила.

— Того не говори, чуєш — відповідає Вікторія. — Я певна, що она не буде тебе так любити як я.

Солодка радість пронизала єго молоде серце. Она радаб була під землю впасти з радости і встиду за свої слова. Він не сьміє подивити ся на неї, відвертає очи. Відтак підоймає галузку з землї, обриває кору зубами і бє ся прутиком по руці. Вкінци з заклопотаня починає свистати.

— Га, мушу іти до дому — каже до неї.

— То бувай здоров! — відповідає она і подає єму руку.

II.

Мельників син пішов з дому. Довго єго не було, пішов до шкіл і учив ся сего богато, виріс, став сильним хлопцем як дуб і на устах засїяв ся у него мох. До міста було так далеко, подорож там і назад була така дорога, що ощадний мельник полишив сина кілька літ в місті на зиму і літо.

Але тепер зробив ся з него дорослий мужчина, мав вісїмнайцять, двайцять літ.

І одного пополудня на весну висів він з парохода на берег. На замку повівала хоругов для сина, що також тим самим кораблем приїздив до дому на ферії; по него вислали віз до помоста над берегом. Іван поздоровив пана замку, паню і Вікторию. Як виросла Вікторія, яка она тепер велика! Она не відповіла на єго привіт. Він ще раз здоймив шапку і чув, як она питала брата:

— Дітлеф, хто то, що кланяє ся?

Брат відповів:

— То Іван. Мельників Іван.

Она ще раз поглянула на него, але тепер він вже встидав ся кланятись ще раз. І віз від'їхав.

Іван пішов до дому.

Мій Боже, яка мила і хороша була маленька комнатка. Він не міг увійти просто в двері. Родичі приймили єго чаркою. Єго сильно тронуло; всьо було таке любе, таке ніжне, отець і мати, обоє сиві, приймили єго так щиро, так радістно, подали єму руки і витали єго з щасливим приїздом до дому.

Ще того самого вечера обійшов він і оглянув всьо, був коло млина, в каменоломі, навідав ся до рибного ставу; сумовито прислухував ся знаним голосам птиць, що будували вже гнїзда в деревах і заглянув до великої купи муравлїв в лїсї. Муравлїв не було, муравельник був пустий. Він повертів в нім патиком, але там не було вже житя. Підчас проходу замітив, що двірский ліс був сильно перетереблений.

— Чи можеш знов визнати ся у всїм?— питав отець жартуючи. — Найшов свої давні птиці?

— Не всьо пізнаю. Ліс перетереблений.

— То двірский ліс — відповів отець. — Що ми маємо числити чиї дерева. Кождий може потребувати гроший, а пан потребує їх богато.

Днї приходили і минали, милі, лагідні днї, чудові години самоти, повні мягких спо-

Новинки.

Львів дня 27-го мая 1899.

— Нові льокальні зелізниці в Галичині. Видїл краєвий наміряє крім будуючих ся зелїзниць перевести ще такі зелізничі шляхи в Галичині: Переворск-Бахор, Закопане-Сухаволя, Ясло-Жмигород-Конечна, Борислав-Стебник, Львів-Винники, Коросно-Дукля, Дембиця-Ясло, Тернопіль-Збараж. Грималів-Калагарівка з бічним шляхом до Гусятина, Мшана Долїшна-Радзїшів, Янів-Яворів, Коломия-Косів, Новий Торг-границя угорска.

— О теребовельский камінь. Правительственний комісар Шайбаль, управитель Теребовлї, надіслав до львівскої корпорациї будівничих письмо з просьбою, щоби она вказала єму чоловіка з кваліфікациєю на управителя каменоломів. Теребовля свої каменоломи виарендовувала, але арендатори так ґаздували, що запропастили славу теребовельского каменя. Корпорация будівничих передала то письмо корпорациї мулярів і камінярів.

— З руского театру. Репертуар на Борщів: в недїлю 28 с. м. „Верховинцї“ народний образ в 9 відслонах Корженьовского; ві второк 30 с. м. „Попихайло“ комедия в 5 актах Шуткевича; в четвер 1 н. ст. червня на дохід погорільцїв м. Скали: „За хлїбом“ комедия в 5 актах Б. Лепкого; в суботу 3 червня „Малка Шварценкопф“ комедия в 5 актах Ґ. Запольскої; в недїлю 4 червня „Нещасне кохане“ народний образ зі співами і танцями; ві второк 6 червня „Пташник з Тиролю“ оперета в 3 актах; в четвер 8 червня „Шельменко наймит“ комедия в 5 актах Григ. Квітки-Основяненка; в суботу 10 червня „Дзвони з Корневіль“ оперета в 4 актах; в недїлю 11 червня „Не ходи Грицю на вечерницї“ народний образ зі співами і танцями.

— Гради упали дня 23 в Цецовій, золочівского повіта, в Чумалях, збаражского повіта та в Броварах і Новосїлцї, бучацкого повіта.

— Еміґрацийний аґент. В Кракові увязнено в пятницю на зелізничім двірци еміґрацийного наганяча до Америки Якова Байку, що вивозив пятьох селян. Арештований Байка єсть одним з найрухливїйших аґентів.

— Нещаслива утеча перед — кравцем. Онogди з поспішного поїзду, що їхав з Боденбах до Віденя, вискочили на плянт зелізничий два мужчини: один з них тяжко покалїчивши ся, остав на місци, а другий, як би вискочив з трамваю, побіг дальше. З переслуханя властями того, що лишив ся покалїченим а зве ся Леопольд Маханек, вияснила ся цїла справа ось-як: Маханкови видало ся, що в тім самім ваґонї сидить кравець, котрому він був винен якусь квоту. На сам вид кравця зібрав его страх, а коли кравець встав і звернув ся до него, він, не надумавшись, рішив ся утїкати перед ним. Огже не зважаючи, що поїзд в бігу, вискочив. За ним вискочив і „кравець“. Потягнено до одвічальности названого кравця, але він виказав ся, що нїкуди не їздив, а Маханек взяв когось иншого за него. Опісля показало ся, що то був подорожуючий аґент торговельний Вільгельм Клїм, а вискочив з поїзду тому, бо поїзд не здержав ся на стациї, на котрій він мав висїсти. Сама пригода сьмішна, але Маханек віплатить ей здеть ся житєм, бо дуже сильно покалїчив ся.

— Скажений пес покусав в Теребовли дня 23 с. м. трех хлопцїв 10-лїтних і одного драгона. Хлопцїв відослано до Кракова до дра Буйвіда, а драгона до Віденя.

— Самоубийство. Минувшого тиждня позбавила ся житя в селї Жовтанцях жидівка Естера Діямандова. З розпуки по утратї дитини зійшла з розуму і повісила ся на оподї.

Господарство, промисл, торговля, гіґієна і вихованє.

Добрі ради.

☞ **Звертаємо увагу на слїдуюче поученє о свиньскій заразї.**

— Як проявляє ся свиньска зараза. До цїсарского розпорядження з дня 2 мая, виданого на основі §. 14. осн. зак. держ. а обовязуючого від дня 19 мая с. р. додало ще міністерство інструкцию о нищеню тої зарази і слїдуюче поученє, в який спосіб та зараза появляє ся! Свиньска зараза — каже ся в тім поученю — єсть то хороба, котрої аж до найновійших часів нїхто в наших краях не знав і длятого годівельники свиний часто уважали єї за рожу. Тота хороба однакож далеко більше зараслива, як рожа, і на ню западають майже всї свинї, коли їх у кого богато, та й далеко більше гине, як від рожі, иноді таки всї гинуть. Тота зараза ширить ся через торговлю свиньми, а єї заносять також люди, що ходять коло свиний, валашайники, а найбільше набирають ся єї свинї з гною зпід заражених вже свиний. Доказана також річ, що мясом і відпадками зі свиний зарізаних в сїм случаю з конечности, ширить ся зараза дальше. Мясо таких свиний єсть для людского здоровля шкідливе і виглядає часто як би зварене. Тоту заразу розносять також прості свинї, котрих она не так дуже чіпає ся і не так їм шкодить, як анґлїйским расам. Прості свинї і старші виходять борзо, але расові свинї і молоді, підсвинки, гинуть. Заразник тої зарази переносить ся видиханим воздухом, викашланою слизею, спільним кормом, останками корму і пійла в коритах, калом і мочію, гноєм, підстїлкою, знарядами і т. п. Сама хороба єсть запаленєм легких і кишок часто зі знищенєм слизницї (верхної болонки) на кишках; в многих случаях прилучає ся до того ще й тяжка хороба нирок, та проводів мочевих. Часом приходить знищенє слизницї і в писку, горлї та в дихавцї. Після того чи зараза кине ся на легки чи на кишки, проявляє ся хороба всїляко. Насамперед безрога не хоче нїчого їсти а дуже хоче пити; слабне дуже і паде з ніг, особливо задні ноги западають ся під нею; безрога ледви ходить, заточує ся, занертає задом; ноги як би подеревіли, кроки короткі. Хорі безроги лежать богато, заривають ся в підстїлку, встають лиш неохотно і з трудом, рохкають лиш рідко і значно охрипшим голосом, кашляють слабо, часом так, що лиш ледви що чути, віддихають борзо і носять боками. З початком хороби, але й пізнїйше приходить блювота або біґунка з кровю; часом відходять малі збиті грудки калу, закрашеного кровю або покритого кровавою слизею. Хорі безроги дістають сильної горячки, дрожать на цїлім тїлї, скіра дає ся часами чути горячою, часами холодною і бувае именно докола ух, на рийку, під шиєю, на череві і

минів з дитячих лїт, повні любованя небом і землею, воздухом і горами.

* * *

Ішов дорогою, що вела до замку. Рано ужалила его оса і горішна губа напухла єму; колиб він тепер кого стрітив, хотів лиш поклонити ся і іти дальше. Не стрітив нїкого. В двірскім огородї побачив даму; підійшовши близше, глубоко поклонив ся і пішов дальше. То була дїдичка. Серце билось єму як давнїйшими часами, коли переходив попри замок. Почесть для великого дому, для тих богатых вікон, для строгих і елеґантних осіб дїдичів, була єму ще вроджена.

Пустив ся дорогою до містка над заливом.

Тут стрітили его нараз Дітлеф і Викторія. Іванови зробило ся неприємно; може они гадали, що він ішов за ними. Крім того у него була напухла губа. Здержав крок, не могучи рішити ся, чи має іти дальше. Пішов. Ще з далека поклонив ся і задержав шапку в руцї, коли переходив попри них. Они обоє нїмо відповіли на его поклін і пішли поволи дальше. Викторія подивила ся єму просто в очи; єї лице трохи змінило ся.

Іван пішов дальше над море; неспокій заволодів ним; его хід став нервовий. Нї, яка та Викторія велика, цїлком доросла, краща як давнїйше. Єї брови збігали ся майже над носом, виглядали немов дві тонкі оксамітні лїнії. Очи стали темнїйші, цїлком темно-синї.

Вертаючи до дому скрутив на дорогу, що вела далеко поза двірский огород через ліс. Нехай нїхто не каже, що він ходить слїдом за паньскими дїтьми. Вийшов на горбок, виглядів камінь і сїв. Птицї співали пристрастні мельодиї, вабили себе, шукали, літали з галузками в дзюбах сюди і туди. У воздусї стояв солодкавий запах землї, гниючого листя і змаршавілого дерева.

Він попав на дорогу Викториї, она як раз надходила єму на стрічу з противної сторони. Вхопив его безсильний гнїв, він радби був бути далеко, далеко звідси; очевидно що тепер она мусїла собі гадати, що він ішов за нею. Чи він ще раз має єї повитати? Може би найлїпше було дивити ся в инший бік, тим більше що на губі був слїд від ужаленя оси.

Але коли она підійшла близше, він підняв ся і здоймив шапку. Она усьміхнула ся і кивнула єму головою.

— Добрий вечер! Витайте нам дома — сказала.

Єї уста здавало ся трохи бротали, але она зараз знов успокоїла ся.

Він сказав:

— То трохи дивно, але я не знав, що ви тут.

— Нї, ви того не знали — відповіла. — Менї прийшло так щось до голови іти тою дорогою.

Ой! Він сказав до неї „ти“.

— Як довго лишите ся тепер дома? — спитала.

— Аж до кінця ферий.

Відповідав їй з трудом, она нагле так далеко опинила ся від него. Чогож она відзивала ся до него?

— Дітлеф каже, що ви такі спосібні, Іване. Складаєте так добре іспити. І каже, що ви пишете поезиї, то правда?

Він відповів коротко і випинаючо.

— Так, розумів ся. То роблять всї.

Тепер може вже відійде, бо не говорить нїчого більше.

— Чи видів хто таке, мене нинї ужалила оса — сказав і показав їй уста. — Тому так виглядаю.

— Бо вас надто довго не було і тутешні оси вже вас не знають.

Їй було всьо одно, чи оса его опоганила чи нї. Очевидно! Она стояла перед ним і крутила червону парасольку з золотою китицею на плечах, а всьо инше не обходило єї. А він нераз носив вельможну панну на своїх руках.

— І я нинї вже не знаю ос — відповів — перше були они моїми приятельками.

Але она порозуміла глубоке значінє его слів і мовчала. А він говорив дальше.

— Я тут вже нїчого не пізнаю. Навіть ліс вирубаний.

Єї лице легко задрожало.

— То ви тут навіть не моглиб писати поезий — сказала. — Подумайте собі, як би ви мали писати поезию до мене. Але нї, що я говорю! Видите, як я мало на тім розумію ся.

Він дивив ся обурений мовчки на землю. Она в найчемнїйший спосіб насьмівала ся з него і дивила ся, яке враженє зроблять єї глумливі слова. О, він же не сидів цїлий час над писанєм поезий, він і учив ся і то більше як всї инші....

— Ну, ми ще стрітимо ся. До побаченя!

Він здоймив шапку і відійшов, не відповівши нї слова....

Она не може нїколи знати, що він писав свої стихи до неї, всї як були, навіть стих до ночи і до русалки. Она о тім нїколи не довідає ся.

* * *

— Ц. к. Дирекция зелїзниць державних оповіщує: Полуднево-нїмецко-австрийско-російский рух граничний. Тарифа часть II., зшиток 1. З днем 1 червня 1899 входить в житє нова тарифа (часть II., зшиток 1) для посилок товарових поміж російско-австрийскими стациями граничними, як також Тернополем „transit“ з одної сторони, а полудневою Нїмеччиною з другої.

В недїлю прийшов Дітлеф і хотів з ним разом плисти човном до острова. „Я маю певне знов бути сторожем човна“ — подумав собі. Але пішов. По помостї ходило кількоро людий в сьвяточних одїнях, впрочім всьо було так спокійне, а сонце гріло на небі. Нараз роздали ся здалека якісь звуки, они доносили ся від сторони моря із за острова. То плив почто-

на удах від середини сильно червона аж синя. По найбільшій части виступає висипка, з котрої роблять ся струпи. З очий течуть зразу сльози, відтак каправіють і заліплюють ся густою гнійною материєю та бувають до половини примкнені. Безроги худнуть борзо і до кількох днів гинуть; але часом тревае хороба і кілька неділь, в рідких случаях навіть кілька місяців. Прояви хороби у новозакуплених безрог проявляють ся зараз по зараженю і суть так впадаючі в око, що ті, що ходять коло безрог, скоро лиш трошки уважають, мусять їх зараз добачити. Властителі безрог, скоро лиш добачать перші прояви тої зарази, суть обовязані дати безпроволочно знати о тім війтови.

— Різапа солома на підстілку. О сій порі дає ся відчувати брак соломи і на пашу. Але ще гірше може бути, коли де град упаде і вибе всі засіви. Тогди настає обава, що не стане соломи на пашу і підстілку й на зиму, а не буде соломи, то й не буде обірника, не буде чим погноїти поля, а нарік недородить. Господар повинен длятого оглядно обходити ся з соломою, з одної сторони щадити еї, з другої, не жалувати еї худобині, щоби та не лежала в гною. Дуже простий і практичний спосіб, яким можна ощадити солому на підстілку, есть, уживати до того різаної соломи. Різане соломи на підстілку не вимагає анї окремої машини — бо вистане до того проста січкарня — анї богато часу. Солому ріже ся на 20 центиметрів (або $^1/_4$ ліктя, на пядь) довго. На різаній соломі зискає ся майже третину, а то длятого, що порізану солому можна ліпше і рівномірнійше розстелити, підстілка буває тогди рівна і всюди однаково груба, і ліпше можна удержати порядок, бо занечищені місця лекше можна пізнати і усунути. Де великий брак соломи на підстілку, там можна еї заступити в декотрих сторонах сосновим четинєм або торфом.

— Плекане дерев овочевих. Добрий господар і літом, не лиш з весни та в осени, буде доглядати дерев в своїм саді. Особливо потреба того там, де град і вихор наробили в саді шкоди. Поломане гіле та галузе треба пообтинати пилкою, ножем добре зарівнати і вигладити, а відтак замастити рану догтем (тером). Молоді дерева, на котрих град оббив мягку кору, треба помастити мішаниною з глини, коровячого лайна, попелу і волової крови (або і без тої); рани загоять ся борзо і на деревині не кине ся рак. Коли пора ще не дуже спізнена, то можна дерева погноїти розпущеними людскими відходами, попелом або томасівкою. також і каїнітом. Але пізнійше як в серпни не можна гноїти, бо дерево би занадто сильно буяло а відтак в земли тим лекше би змерзло. Також не добре, щоби скрізь попід дерева була мурава і росла трава; дерева в такім случаю менше родять. Попід дерева, бодай на півтора метра доокола пня, треба землю скопати і не допускати до того, щоби там трава засївала ся.

Всячина господарска.

— Байцоване пряжі і ткани. Крашене або фарбоване пряжі і ткани (готової матерії) не така легка і проста річ, як комусь здає ся. В многих случаях складає ся оно з трох головних, окремих робіт: 1) пряжу або ткань треба виблїхувати (вибілити); — 2) треба байцувати, значить ся приготовити так, щоби краска пряжі або ткани добре імила ся, а наконець 3) дійстне крашене. О біленю або блїхованю була вже бесїда у „Всячині господарскій) в 98 ч. „Нар. Часоп." в 5 (17) мая с. р. Тут скажемо кілька слів про байцоване: Вовни і шовку краска не хоче вхопити ся, отже треба шукати такого опосoбу, котрий би зробив так, щоби краска вхопила ся. Суть такі творива, котрі самі не красять, але они помагають до того, що краска вчіпить ся волокна. Такі творива називаемо байцами а напускати ними пряжу або ткань, значить байцувати. До байцованя уживає ся: галуну, соди, амоняку, винного каменя, гарбовини (танїни), копервасу, цинової соли, хромових солий, старої оливи, мочи і т. п. творив. Деякі байци треба штучно виробляти і длятого красне фарбоване есть навіть великою штукою і вимагає богато науки, або бодай треба бути богачем, щоби можна оплатити чоловіка, котрий знає ся добре на крашеню. Байцоване може бути двояке: пряжу або ткань насамперед байцує ся, варить ся н. пр. або мочить ся в приготовленій до того байци (або в т. зв. байцовім лузі) і відтак красить ся, або вже закрашену материю байцує ся ще раз, щоби їй надати яснійшої, живійшої барви (оживити). Майже кожда пряжа або ткань, а так само і майже кожда краска вимагає иншої байци. Инакше байцує ся вовна, а инакше шовк; бавовна иноді не потребує байци; так само треба инакше байцувати під чорну, а инакше під червону або синю краску.

— Способи на мухи: Щоби мухи не держали ся в хаті і в стайнях, добре есть побілити стїни галуном. Щоби мухи не сїдали на худобину, треба взяти зїля, гірчаку (Polygonum hydropiper), що росте по болотах понад потоками і мокрими ровами, і на подовгастих листках, подібних трохи до вербових, має по середині чорні плями, а розгризене пече, потовчи его і натерти ним худобину. Радять також натирати коні і худобину від мух оріховим листем.

Вісти господарскі, промислові і торговельні.

— На засїданю Видїлу Товариства „Сїльский Господар" ухвалено між иншим: Закупити для членів книжочки „Просьвіти": „Опирі" і „О навозах"; члени зволять зголосити ся до Вп. О. Левицкого (лиш для селян). Кождому членови роздано по 20 ґр. насїня огірків. Вислано делеґацию до Маршалка краев. з просьбою о відступлене морґа поля з ґрунтів замку в Олеську, що Маршалок і обіцяв. В тій самій справі їздила делеґация і другий раз а при сїй нагоді просила о вислане інструктора господарства, котрийби оглянув докладнїйше господарства в околици і зі взгляду на охрестні болота, сїножата і пасовиска подав інструкцию, як їх поправити. Дотичний відчит буде виголошений на вічу господарскім в Дубю дня 15 червня. — Ухвалено устроїти дня 15 червня, в четвер перед Зеленими сьвятами, віче господарске в Дубю на приходстві і запрошено також інструктора господарства з Тов. „Просьвіта". Товариство вступило в члени Тов. „Просьвіти" а поодинокі члени вступили також в члени краев. Товариства господарского.

Цїна збіжа: Віденъ 25 мая: Пшениця 8.70— 9.95; жито 7.50—7.85; ячмінь 6.70—9.00; овес 5.90—6.80. — Тернопіль 20 мая: пшениця 8.00—8.10; жито 6.00-–6.10; ячмінь 5.00—5.20; овес 5.30—5.40; кукуруза (стара) 0.00—0.00; гречка 6.40—6.50. — Чернівцї 23 мая: Пшениця 8.40—8.60; жито 6.50—6.60; ячмінь (броварний) 0.00—0.00; овес 5.30—5.40; ріпак 00.00—00.00; кукуруза 4.25—4·35.

Цїна телят, безрог і овець на заріз: На торг до Відня привезено дня 25 мая 3823 штук телят, 1958 штук живих а 1094 штук патрошених безрог, 191 штук патрошених овець і 766 штук ягнят. Плачено за телята по 42 до 48 кр., за найліпші 60 до 66 кр.; за живі телята 38 до 56 кр.; за молоді безроги 40 до 47 кр.; за патрошені тяжкі 50 до 55 кр.; за патрошені вівцї по 34 до 40 кр. за кільо. За ягнята плачено по 4 до 13 зр. за пару.

Надіслане.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Будапешт 27 мая. Budap. Corr. заперечує тому, мов би угорскі мінїстри длятого вернули тут з Відня, щоби порозуміти ся в справі угоди з проводирями партий парляментарних.

Петербург 27 мая. Після „Сьвета", замкнено в Ризї десять фабрик з причини розрухів робітничих.

Білград 27 мая. Король Александер і его батько Мілян виїзджають до Карльсбаду.

Париж 27 мая. Сенат ухвалив буджет, але з поправками, в наслїдок чого буджет буде мусів вернути ще раз до палати послів.

вий корабель великим луком до помоста, а на покладї мав музику.

Іван відвязав човно і сів коло весла. Він був в дивнім настрою, той ясний, сонїшний день і музика на корабли сплели ся перед его очима в серпанок з цьвітів і золотого колося.

Чому не приходив Дітлеф? Стояв на березї і приглядав ся людям і кораблеви, немов би не хотів їхати. Іван погадав собі: „Не буду тут довше сидїти при веслах, іду на берег". Вже хотів човно завертати.

В тім бачить, як нараз перед его очима щось білого минуло і чує плюскіт води; з корабля і з берега видер ся рівночасно крик з кільканайцяти грудий і кільканайцять рук і очий показало на місце, де то біле упало і щезло. Музика перестала нагле грати.

В миг ока був Іван на місци нещастя. Він дїлав цїлком несьвідомо, не надумуючись, без постанови. Не чув, що мати в горі на корабли кричала: „Моя дочка, моя дочка!" і не видїв нїякого чоловіка. Скочив в одній хвили з човна і занурив ся у воду.

Хвильку не було его видко, може мінуту; видко було, як може на тім місци, де він вскочив, запінило ся і всї розуміли, що він під водою шукає. Крик на корабли утих.

Втім виринув він трохи дальше, кілька сяжень від місця нещастя. Стали до него кричати і показувати, як божевільні: „Ні, то тут було, ось-тут!"

І він знов занурив ся. Знов минула прикра хвиля, на покладї корабля не переставав плач жінки і чоловіка, що ломили руки. Другий мужчина скочив з корабля в море, керманич, що скинув з себе блюзу і черевики. Він почав шукати в місци, де дївчина упала і всї покладали надїю на него.

Нараз побачено знов голову Івана над водою, ще дальше від корабля як перше, о много сяжнів дальше. Він згубив шапку, его голова яснїла в сонци як голова морского пса. Показало ся, що він боров ся з чимсь, плив поволи, его одна рука не була вільна; хвилю пізнійше вхопив щось зубами, якийсь великий клунок; то була потапаюча. Оклики зачудованя роздали ся з корабля і з берега і керманич почув той крик під водою, виплив на верх і оглянув ся.

Вкінци добив ся Іван до човна, що відплило зі струею; він зложив дївчину в човно, а відтак сам там влїз; то всьо робив не надумуючись. Люди видїли, як він схилив ся над дївчиною і буквально роздер їй одіж на плечах, відтак вхопив за весла і скоро як вітер помчало човно до корабля. Коли нещастну витягнено на поклад крикнули всї зібрані на корабли кілька разів грімко гура! сьмілому молодцеви.

— Відки ви на то прийшли, аби еї так далеко шукати? — питали его.

Він відповів:

— Знаю тут дно моря. А крім того тут іде сильна струя. Я знав о тім.

Один пан тисне ся на край корабля, він блїдий як смерть, усьміхає ся, а на его віях висять ще сльози.

— Ходїть на хвильку, па поклад — кличе в долину. — Я хотів би вам подякувати. Ми вам тілько винні. Лиш на хвильку.

І біжить знов до середини корабля, блїдий, заплаканий і усьміхнений.

Отвирають ся двері корабля, Іван виходить на поклад.

Він не був там довго; подав лиш свое імя і свою адресу, одна панї обіймила его хоч з него лила ся вода, блїдий наполоханий пан віткнув ему в руку свій годиник. Іван зійшов до каюти, де двох мужчин відратовували дївчину; они говорили: „Тепер приходить до себе; живчик бе!" Іван поглянув на неї: то була молода, білява дївчина, в короткій спідници; одїне на ній було роздерте. Відтак один пан вложив ему капелюх на голову і его випроваджено. (Дальше буде).

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий.

З друкарнї В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера. — (Телефона число 569).